

373. Székely, Hosszúföld

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) Á

A részletes tanulmányt lásd a 25. oldalon!

GERGELY BALÁZS

374. Székkutas, Kakasszék

(Csongrád megye) Sza

A 47. sz. főút Orosházát elkerülő szakasza III-IV. ütemének (173+120-174+500 km- szelvények között) megvalósításához kapcsolódó régészeti kutatások első fázisaként 2004. április 28-án elvégeztük az érintett nyomvonalszakasz terepbejárását. Az Oravecztanyától ÉNy-ra kb. 300 m-re egy viszonylag nagy kiterjedésű, kb. 540×180 m-es szarmata kori település nyomai – kézzel formált és korongolt edénytöredékek, paticsdarabok és állatcsontok – kerültek elő.

TÓTH KATALIN

375. Szikszó, Gémeskúti-nyomás

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) B

2004. május 18-án helyszíni szemlét végeztünk a község területén szakhatósági állásfoglalás kialakítása érdekében.

Szikszó belterületétől DNy-i irányban, a város központjától mintegy 1,5 km-re, a Miskolcot Szikszóval összekötő 3. számú műúttól Ny-ra, kb. 1200-4250 m-re lelőhelyet regisztráltunk. A lelőhelyet K-i oldalán egy tölgyerdő határolja. Itt egy ÉNy-DK-i irányú dombháton szóródtak igen nagy sűrűséggel a régészeti leletek. A lelőhely egy 350×250 m, illetve egy 400×250-300 m kiterjedésű területből áll, a dombhát egy-egy magasabb kiemelkedésű részén, melyeket egy kb. 100-110 m-es leletmentes sáv választ el egymástól. A két lelőhelyrész összetartozása nagy valószínűséggel megállapítható.

A leletanyag jelentős számú durva, kézzel formált, homokkal, pelyvával soványított, rosszul kiégetett, jellegtelen, sárgásbarna, szürkés színű őskori (bronzkori) oldal-, perem- és aljtöredékből áll. A felszínen gyűjtöttünk továbbá egy bronzcsüngőt. A leletanyagban előfordult jó néhány salakrög, valamint rontott, túlégetett kerámiatöredék, ami talán arra utal, hogy fazekasműhely működhetett a településen. A leletek a miskolci Herman Ottó Múzeumba kerültek.

Munkatárs: Paszternák István.

JENEI ANITA

376. Szolnok határa

(Jász-Nagykun-Szolnok megye) U, B, V, Sza, Á, Kk

2004. március 19-22. között régészeti terepbejárást végeztünk Szolnoktól É-ra, a Tisza jobb partján Szórópusztáig. Csak a magaspartokat és szigeteket vizsgáltuk, fő célunk neolitikus települések azonosítása volt. A Millér-halastavaktól indultunk, ahol egy közepesen intenzív Árpád-kori és őskori települést találtunk (1. lh.).

A Fekete-város melletti partszakaszon, a Csapó-tanya egyik oldalán szarmata kori (3. lh.), míg a másik oldalán szarmata és Árpád-kori telepet azonosítottunk (2. lh.). A Fekete-városnak nevezett magasparti szigeten összesen négy lelőhelyet találtunk: az elsőn viszonylag intenzíven jelentkező bronzkori, vaskori, szarmata és középkori leletanyagot (4. lh.), a másodikon szórványosan neolitikus, vaskori és szarmata leleteket gyűjtöttünk (6. lh.). A harmadik lelőhelyen őskori és szarmata (5. lh.), míg az utolsó lelőhelyen szarmata település nyomait azonosítottuk (7. lh.). A magaspart egy részét mára már beépítették, így ezeket a területeket nem tudtuk bejárni. A Millér-patak melletti magasparton, a hobbitelkekkel szemben, két egymást követő, igen hosszan elnyúló, szarmata korú település nyomait figyeltük meg (15-16. lh.). A 15. lelőhelyen Árpád-kori és késő középkori leletanyag is jelentkezett. A leletek a Damjanich János Múzeum gyűjteményébe kerültek.

Munkatársak: Vida István és Bartus Dávid régészek, Đurkovič Éva egyetemi hallgató.

KOVÁCS KATALIN

377. Szombathely, Ferences-kert

(Vas megye) Ró, Ú

2004. május 10. és július 9. között megelőző régészeti feltárást végeztünk a telken (hrsz.: 8440/1-2), melynek folyamán a tervezett római stílusú városfal alatti kb. 380 m²-es területet, a tervezett kaszárnyaépület alatti mintegy 50 m²-es területet tártunk fel. Az előkerült leletek értelmezése miatt vált szükségessé egy további 30 m²-nyi felület feltárása. A teljes feltárás felszíne 460 m² volt.

A gépi földmunka során a K-i oldaltoronytól az É-i oldalra tervezett kaputoronyokig csupán vegyes, nagyjából újkori leletanyag került felszínre. Régészeti jelenséget, objektumot nem találtunk. Előkerült viszont a régi Gyöngyös-meder kavicságnya, amelyből római kori és újkori leleteket gyűjtöttünk. A kaputoronytól Ny-ra 100%-os objektumsűrűség jelentkezett, átlagosan 80 cm mélységben. A kizárólag római kori kultúrréteg vastagsága változó; 60 cm-től 2,2 m-ig terjed. Ez a kultúrréteg a felszíntől számítva 0,8-1,4 m-től 0,4-2,6 m-ig húzódik. Az ásatáson előkerült egy É-D-i irányú út, amely Savaria insula-rendszerét K felől határolta. Tőle K-re már csak a Gyöngyös-patak futott, azon túl pedig a temetők húzódtak. Az úttal párhuzamosan, annak Ny-i oldalán fut egy csatorna, amelynek É-i része egyedülálló módon fából készült, szigetelését pedig kétoldalt agyagtapasztás szolgálta. A csatorna használata után szemétdörnek használták a beomlott árkot. Betöltéséből a római kori ásatások leletmennyiségének sokszorososa került elő. Különleges régészeti jelenséget sikerült megfigyelni az 5. számú árokban: a faszerkezetű csatorna egy kisebb szakasza kőből készült. Az É-D-i úttól K-re egy kutat, egy meszesgödört és egy tűzvészben elpusztult épületet tártunk fel. Az ásatás során több mint 200 jelenséget azonosítottunk. A leletanyag kifejezet-